

2013-04-02 09:45 CEST

Brister i skolmiljön hindrar inläringen

Utbildningsminister Jan Björklund tycks vara helt blind inför det förfall som pågår när det gäller skolans fysiska miljö. Vi anser att skolpolitiken måste kompletteras med ett program för att förbättra skolans arbetsmiljö, skriver [Astma- och Allergiförbundet](#) med flera i en [debattartikel](#) på [svd.se](#) idag.

I dag presenterar Socialstyrelsen regeringsuppdraget [”att utreda problembilden på astma- och allergiområdet kopplat till arbetsmiljön i skolan”](#). Problem i skolor som Astma- och Allergiförbundet känner till är bland annat stor omfattning av fuktskador, dålig städning och bristfällig ventilation. De stora grupper och klasser som finns i dag försämrar dessutom luftkvaliteten, vilket kan ge ohälsa särskilt hos barn med astma och allergi. Det försvårar även koncentrationen och inläringen.

Regeringens skolpolitik koncentreras i dag mycket på att genomföra åtgärder som rör betyg och lärarnas kompetens. Trots detta har skolresultaten inte blivit bättre och skolminister Jan Björklund fortsätter att rekommendera mer av den gamla medicinen, uppenbarligen helt blind inför det förfall som pågår när det gäller skolans fysiska miljö. Vi anser att skolpolitiken måste kompletteras med ett program för att förbättra skolans arbetsmiljö.

Rektorerna behöver frigöras för kärnuppdraget, det pedagogiska ansvaret, så att eleverna uppnår målen när det gäller undervisningen. De bör ha kvar arbetsmiljöansvaret, men inte ha ansvar för och behöva ta av skolans budget för att åtgärda själva skollokalerna och upphandla städning.

Enligt en undersökning från Boverket och Energimyndigheten har 40 procent av skolorna fuktskador och ytterligare 40 procent en konstruktion som medför ökad risk för fuktskador. Fyrtio procent av skolorna har inte fått godkänt i den obligatoriska ventilationskontrollen som ska säkerställa att ventilationssystemet fungerar och uppfyller byggreglerna. I samma rapport uppger 30 procent av skolpersonalen att de har problem med damm, smuts och instängd dålig luft.

Forskning visar att fuktskador kan orsaka astma och luftvägsbesvär och kan

utlösa symtom hos personer som har allergisjukdom. Studier visar även att bristfällig ventilation och luftkvalitet kan påverka skolprestationer och ge ökade symtom hos personer med astma. Det kan ge ökad frånvaro och svårigheter att vistas i skolan som följd. Idag har ca 30 procent av skolbarnen någon form av allergi, skolan är Sveriges största arbetsplats med 235 000 anställda och 1,4 miljoner elever.

För att komma tillrätta med problemen i skolans fysiska arbetsmiljö föreslår vi regeringen att:

- inrätta ett investeringsstöd för att rusta upp skolbyggnader med fokus på åtgärder som rör inomhusmiljön.
- den som fattar beslut om att verksamhet ska bedrivas i en skola (skolhuvudmannen) ska också se till att lokalerna är ändamålmässiga för verksamheten. Expertis när det gäller den fysiska arbetsmiljön ska anlitas regelbundet enligt reglerna för systematiskt arbetsmiljöarbete.
- tillse att allergironder används i det systematiska arbetsmiljöarbetet på skolor och förskolor.
- införa krav på grundläggande kunskap om funktionshinder och hälsa för att erhålla lärarlegitimation.
- i skollagen införa krav gällande gruppstorlekar utifrån den forskning och kunskap som finns om inlärning.
- utreda förutsättningarna för att införa en elevskyddslag och införa ett krav på riskbedömningar ur ett barnhälsoperspektiv lagstadgas.

Studier från USA och Finland visar att det finns ett samband mellan ventilationsflödet och prestation hos elever i skolan. Dålig inomhusluft är framförallt missgynnsamt för de elever som arbetar långsamt. Effekterna på skolbarn visade sig också större än i studier på vuxna i kontorsmiljö. Resultatet visar att skolbarn är mer känsliga för miljöpåverkan än vuxna. En finsk studie visar att missade skoldagar, allmänna symtom och temperaturen inomhus påverkar elevernas provresultat i matematik.

Det saknas helt krav på riskbedömning ur ett barnhälsoperspektiv i dag. Det finns många olika lagstiftningar som rör eleverna men ingen som på ett samlat sätt skyddar barnens/elevernas hälsa. Kunskapen hos personalen i skolan om allergi och vilka riskfaktorer som kan förvärra allergisjukdom i skolan ofta är låg.

Fastighetsägare i kommunerna väntar ofta i det längsta med att genomföra underhållsåtgärder i skolbyggnaderna tills läget blir akut och elever och personal blir sjuka, något som ofta rapporteras i media. Det kan delvis förklaras med rådande lågkonjunktur men problemen har funnits under lång tid. På 1990-talet fanns ett statligt investeringsstöd för åtgärder till skolornas inomhusmiljö, men sedan dess har inga riktade statliga insatser

gjorts.

INGALILL BJÖÖRN

förbundsordförande, Astma- och Allergiförbundet
070 - 604 46 99

ERIKA SOHLBERG

förbundsordförande, riksförbundet Unga Allergiker

MONICA WESTER

barn- och skolergonom, Barnverket

GUNILLA NISS

barnpsykolog, Barnverkets styrelse

[Astma- och Allergiförbundet](#) vill öka kunskapen hos andra om hur det är att ha ett osynligt handikapp som astma, allergi och annan överkänslighet. Vi vill därigenom bidra till att attityderna förändras hos omgivningen. Planerare, beslutsfattare och producenter måste ta ett större ansvar för den ökande utvecklingen av allergier. Vi har föreningar runt om i hela landet.

Kontaktpersoner

Elin Sundin

Presskontakt

Pressekreterare

elin.sundin@astmaoallergiforbundet.se

0704741180

Helena Färnsten

Presskontakt

Kommunikations- och marknadschef

Opinionsbildning

helena.farnsten@astmaoallergiforbundet.se

070-345 56 51